

Asia: VN/19726/2023

Vammaispalvelulain voimaantulon siirtäminen

Lausuntopyyntö

Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

Kannatatteko uuden vammaispalvelulain voimaantulon siirtämistä ajankohdasta 1.10.2023 uuteen ajankohtaan 1.10.2024?

Ei

Halutessanne voitte antaa tiiviit perustelut vastaukselle:

Aivovammaliitto ry pitää uuden vammaispalvelulain (675/2023) siirtämistä ongelmallisena, sillä on todennäköistä, että päätökset vammaisten ihmisten palveluista pitkittyvät, kun odotetaan mahdollisia kirjattuja muutoksia. Tilanne oli nähtävissä jo, kun uusi vammaispalvelulaki ei tullut voimaan vuoden alusta, vaan siirtyi vuoden 2023 lokakuulle. Vammaisten henkilöiden oikeuksien täysimääräisen toteutumisen vuoksi emme pidä kannatettavana siirtää vammaispalvelulain voimaantuloa. Aivovammautuneiden henkilöiden kohdalla, kuten muidenkin vammaispalveluja tarvitsevien vammaisryhmien kohdalla, on kyse henkilön perusoikeuksista.

Uusi vammaispalvelulaki nykymuodossaan, eli sellaisenaan, jossa se tulisi voimaan vuonna 2023, sisältää esimerkiksi aivovammautuneita ihmisiä hyödyttäviä kirjauksia ja palveluita kuten valmennus, erityinen osallisuudentuki, tuettu päätöksenteko, vaativa moniammatillinen tuki. Myös henkilökohtaisen avun suunnitellut muutokset ja liikkumisen tuen monipuolistuminen hyödyttävät erityisesti vammaisia henkilöitä, joilla on kognitiivisia oireita. Toteutuessaan nämä palvelut laskevat yhteiskunnan kustannuksia pitkällä tähtäimellä ja mahdollistavat omaehtoisemman ja tasavertaisemman elämän aivovammautuneille ihmisille.

Aivovammaliitto on huolissaan näiden palveluiden toteutumisesta jatkossa, mikäli lainvalmistelussa päätetään poistaa kirjauksia, jotka koskettavat aivovamman saaneita henkilöitä.

Uudesta vammaispalvelulaista poistettiin diagnoosiperustaisuus ja se keskittyy todelliseen toimintakykyyn. Tähän saakka aivovammautuneen henkilön on ollut vaikeaa saada vammaispalveluissa määritettyjä palveluita, sillä aivovamma on usein näkymätön vamma.

Aivovammautuneella henkilöllä on usein kognitiivisia haasteita, jotka vaikeuttavat arjessa pärjäämistä ja näin ollen vammaispalveluille on todellinen tarve.

Orpon hallitusohjelmassa on kirjaukset mm. henkilökohtaisesta budjetoinnista ja valinnanvapaudesta palveluiden hankinnassa. Vammaispalvelujen myöntäminen todellisen tarpeen ja toimintakyvyn vajeen perusteella on mielestämme linjassa näiden kirjausten kanssa eikä todellista tarvetta siirtämiselle ole. Tällöin henkilö käyttää niitä palveluita, joita hän todellisuudessa tarvitsee ja tämä voi lopulta tukea vammaisen henkilön arjessa selviytymistä sekä työllistymistä.

Puhakka Päivi
Aivovammaliitto - toiminnanjohtaja